

De instrumentenmatrix voor bewonersparticipatie

De instrumentenmatrix geeft een indruk van geschikte instrumenten voor participatie. Afhankelijk van het gewenste niveau van participatie, de fase en het te bereiken doel kan het team een keuze maken voor een instrument.

Instrument	Doel					Fase			Niveau					Deelnemers				
	Aanbod aansluiten aansluiten op individuele levensen	Inzicht wensen behoeften	Inzicht ervaringen	Ideeën genereren	Ideeën toetsen	Contact	Verkenning	Uitvoering	Evaluatie	Informeren	Inspireken	Consulteren / Adviseren	Co-producteren / Samenwerken	Delegeren / Regie bij de bewoner	1e ervaring skundige	Groep 'willekeurige' ervaring skundigen	Steekproef	Vertegenwoordiger partitienten organisatie
Voorlichtingsmateriaal	X						X		X							X		
Enquête	X	X	X				X		X		X					X	X	
Storytelling				X		X				X						X	X	X
Wandeling		X	X	X			X	X		X					X	X		X

Sprankels	X	X			X				X		X	X				X	X	
Focusgroep				X			X	X	X			X				X		
Bewonersreis		X	X	X			X	X			X	X			X	X		
Brainstormsessie			X	X			X	X				X	X			X		
Ervaringsdeskundige participatie in werkgroepen			X	X	X	X	X	X	X				X		X			X

Tabel 2: Instrumentenmatrix Bewonersparticipatie 2diabeat in de wijk

Op de volgende pagina's wordt een uitleg per instrument gegeven. Tevens is er per instrument een verwijzing naar een handleiding voor de juiste werkwijze opgenomen.

Uitwerking instrumenten:

Voorlichtingsmateriaal:

Over het algemeen is er al veel voorlichtingsmateriaal beschikbaar om bewoners te informeren. Eenvoudig voorlichtingsmateriaal zorgt ervoor dat de lezer echt weet wat te doen na het lezen, bekijken of beluisteren ervan. Het materiaal bevat informatie in beelden, korte teksten in eenvoudige taal of korte gesproken teksten.

Het is wel een uitdaging om rekening te houden met de begrijpelijkheid en toepasbaarheid van dit materiaal. Immers 1 op de 6 personen is minder taalvaardig. Gebruik daarvoor bijv. het online [Voorlichtingsmateriaal BeoordelingsInstrument](#) (VBI) van Pharos.

Of ga in gesprek met bewoners en laat hen actief kennis maken met het voorlichtingsmateriaal (bijv. door een koffer die je mee kunt nemen de wijk in met een glucosemeter, bloeddrukmeter, receptenboekje enz.)

Enquête:

Verkrijgen van informatie en feedback over de (mogelijke) activiteiten en interventies van 2diabeat bij een grote groep bewoners middels een digitale vragenlijst. Of het meten van ervaringen en resultaten die een bewoner opdoet tijdens zijn deelname aan activiteiten en interventies.

Werkwijze:

Maak je vragenlijst in google forms. Bekijk tips voor het opstellen van een goede enquête bijvoorbeeld op: [Hoe maak ik een enquête? | | Onderzoekdoen.nl](#) of volg de korte instructie van PGO support: [Online module: Vragenlijst maken | PGOsupport](#).

Voor2diabeat is een account beschikbaar voor de tool surveymonkey. Neem contact op met de wijkadviseur om dit te gebruiken.

Ook kun je eenvoudige enquêtes maken via googleforms.

Storytelling:

Gebruik maken van een waargebeurd verhaal vanuit eigen ervaring van bewoner of zorgverlener als instrument om inzicht te krijgen in de huidige situatie en wensen van de ervaringsdeskundigen ideeën op te doen of om mensen te verbinden.

Werkwijze:

www.patientervaringsverhalen.nl, www.pratenovergezondheid.nl

Wandeling:

Bewoners en actoren in de wijk maken samen een wandeling en bespreken positieve en negatieve ervaringen van bewoners op een informele manier. Een plenaire terugkoppeling van de resultaten kan input leveren voor verbeterpunten

Werkwijze:

U wandelt mee met de natuurwandeling van ca. 5-8 km. Deze worden met een regelmaat georganiseerd.

De ervaringsdeskundige laat u de natuur en het landschap zien en geeft u tijdens en na de wandeling advies op maat over voeding, beweging en alle andere zaken die bij het leven met diabetes horen.

Na afloop is er gelegenheid om na te praten. De wandeling kan eventueel aangevuld worden met een bloedsuikermeting vooraf en achteraf. Hiermee is het effect van bewegen op het bloedglucose zichtbaar. Daarvoor moet vooraf contact opgenomen worden met de DVN, omdat bloedglucose alleen door BIG-geregistreerde mensen en mensen met een door DVN gecertificeerd prikcertificaat uitgevoerd mogen worden

Sprankel:

Bewoners en actoren in de wijk 'live' laten kennis maken met interventies rondom 2diabeat. Een sprankel is een georganiseerde activiteit in een wijk, passend bij de interesses van de (sub)doelgroep om hen te activeren en om een gezamenlijke beweging richting een gezonde leefstijl op gang te brengen.

Werkwijze:

Voor de sprankels is bewonersparticipatie 2-ledig. Enerzijds is het van groot belang om bij de keuze en organisatie van de sprankel de bewoners zelf vooraf mee te laten denken over de gewenste sprankel (bijv. middels een enquête of focusgroep). Daarnaast vormen de gesprekken tijdens/ naar aanleiding van de sprankel met bewoners een hele waardevolle input om de ervaringen van bewoners met 2diabeat te toetsen of voor nieuwe sprankels of andere activiteiten. Op het 2diabeat worden al meerdere mooie voorbeelden van sprankels gedeeld. In het vervolg van 2022 willen we de werkwijze verder uitwerken: [Sprankels - 2diabeat](#)

Bewonersreis:

Interactieve sessie voor het verbeteren van het begeleidingsproces aan de hand van de ervaring van bewoners. Een bondige grafische weergave van de verschillende fasen en gebeurtenissen die een bewoner doormaakt rondom zijn gezondheid. Daaruit worden verbeterpunten met elkaar gekozen om actiegericht op te pakken.

Werkwijze:

We hebben 4 offertes opgevraagd om hun methodiek voor een patiëntreis geschikt te maken voor een bewonersreis en deze te delen met de lokale aanjagers en wijkadviseurs. In september 2022 maken we hieruit een definitieve selectie.

Ros Robuust: zie [Patiëntjourney \(rosrobuust.nl\)](https://rosrobuust.nl)

Ikone: zie [Patient Experience Center | Homepage](#)

Q Consult: zie [Brengt verandering in de praktijk - Q-Consult Zorg \(qconsultzorg.nl\)](#)

Patient Jouyney Lab: zie [Patient Journey Lab](#)

Focusgroep:

Een groeps gesprek met bewoners onder leiding van een gespreksleider over verbeteringen in bestaande zorgverlening of een nieuw te ontwikkelen dienst. Focusgroepen zijn vooral geschikt zijn om dieper inzicht te krijgen in ervaringen en ideeën en laat deelnemers actief meedenken en suggesties voor verbetering geven in de wijk of in het programma.

Werkwijze:

[Handleiding Focusgroepen \(participatiekompas.nl\)](#)

Ervaringsdeskundige:

Deelname door getrainde bewoners in werkgroepen en commissies waar ook wijkactoren in zitten om mee te beslissen over de organisatie van de activiteiten. Wat maakt iemand dan deskundig als het gaat om ervaringen, ofwel ervaringsdeskundig? Wij zien een ervaringsdeskundige als iemand die naast zijn ervaringen met een bepaalde aandoening of behandeling, ook over de juiste kennis,

vaardigheden en houding beschikt om deze ervaringen in te zetten. Dit vraagt om een training en begeleiding door een ervaren ervaringsdeskundige. DVN heeft hier ervaring mee en kan dit invullen.

Werkwijze:

<https://www.dvn.nl/over-dvn/vacatures/adviseurs-zorgkwaliteit>

<https://www.pgosupport.nl/advies/lokale-en-regionale-participatie>

<https://www.pgosupport.nl/cursussen/ervaringsdeskundigheid-online-module> voor
2diabeatmedewerkers

Voor specifieke vragen kunnen altijd ook specifieke methoden worden benut. Kijk hiervoor bijvoorbeeld op:

[Overzicht artikelen – Participatiekompas Site](#)

[Handboek patiënten- en cliëntenparticipatie \(participatiekompas.nl\)](#)

[PGOsupport: kennis- en adviesorganisatie bij patiëntenparticipatie](#)

[Laaggeletterdheid en beperkte gezondheidsvaardigheden - Pharos](#)

[Ervaringsdeskundigheid patiëntenparticipatie \(patientenfederatie.nl\)](#)

[Werkvormen voor participatie - Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

[Patient Journey Lab](#)